

Piękno okolic

Pałac w Polanowicach,

<http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/1251/Polanowice/>

Na terenie gminy Kruszwica znajduje się wiele obiektów zabytkowych, stanowiących atrakcję turystyczną. Wędrując brzegiem Gopła warto zwrócić uwagę na niektóre historyczne miejscowości położone w obrębie Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia. Szczególną rangę historyczną, ale również krajoznawczą prezentują założenia dworsko - parkowe zlokalizowane m. in. w następujących miejscowościach: Głębokie, Gocanowo, Janocin, Karczyn, Kobylniki, Lachmirowice, Ostrówek, Polanowice, Sukowy, Szarlej, Żerniki. Interesującymi obiektami są również zabytkowe kościoły m. in. w Sukowach - Rechcie, Sławsku Wielkim, Chełmcach, a także kościoły ujęte w ewidencji zabytków w : Brześciu, Piaskach, Polanowicach.

Podróżując z Kruszewicy zachodnim brzegiem Gopła warto zboczyć do Polanowic, gdzie znajduje się późnoklasycystyczny kościół pod wezwaniem św. Marka Ewangelisty, dawniej św. Klemensa. Pierwszy kościół drewniany spłonął w 1574r., po odbudowie służył wiernym 264 lata. W latach 1838-41 wzniesiono obecną świątynię murowaną. Ołtarz główny, dwa boczne i chrzcielnica to styl barokowy z

około XIX wieku. Kropielnica granitowa pochodzi ze średniowiecza.

Kościół w Rechcie stanowi przykład drewnianego budownictwa sakralnego z połowy XVIII wieku na terenie Kujaw. Rechta jest starą osadą sięgającą czasów piastowskich. Legenda mówi, że nazwa pochodzi od rechantania wieprzy, które ryły ziemię pod rozłożystym starym dębem. Ludzie, którzy nadbiegli, słysząc głośnie rechantanie, znaleźli wygrzebany przez wieprze obraz na desce, przedstawiający Matkę Boską z Dzieciątkiem. Obmyli go w wodzie i powiesili na dębie. Od tego czasu woda w źródle miała cudowne właściwości lecznicze. W XVI w. Rechta wchodziła w skład majątku Sukowy. W 1557 r. pani na Sukowach ufundowała w Rechcie niewielką, drewnianą kaplicę na fundamencie kamiennym, która spłonęła. W 1753 r. wzniesiono obecny kościół pod wezwaniem św. Barbary i wyposażono go w ołtarz główny przedstawiający patronkę świątyni, natomiast w ołtarzu bocznym umieszczono płaskorzeźbę Zesłania Ducha Świętego wykonaną przez ucznia Wita Stwosza. Kościół założony został na planie prostokąta z prezbiterium zamkniętym trójbocznie oraz z prostokątną zakrystią. Jest to świątynia drewniana na fundamentach kamiennych i ceglany cokole, ściany w konstrukcji wieńcowej z bali, obite pionowymi deskami, od wewnątrz malowane. Okna zamknięte łukiem pełnym, w opaskach z desek, wypełnione witrażami. Wewnątrz na ścianach polichromia o stylizowanych motywach kujawskich.

W 1832 r. w Chrośnie wzniesiono wiatrak o drewnianej konstrukcji ryglowej, typu koźlak, jedyny w powiecie inowrocławskim zachowujący jeszcze swój wizerunek. Jest on położony na niewielkim wzniesieniu ponad okolicznymi polami i stanowi niepowtarzalny widok. Konstrukcja wiatraka pochodzi z 1634 r., a obecna górna część wraz z mechanizmem wykonana została w 1857 r. i posiada utrwaloną inskrypcję na kole pałecznym. Do 1970 r. wiatrak w pełni służył mieszkańcom i był określany jako wiatrak „GUSTAW” od nazwiska wieloletniego właściciela Kazimierza Gustawa. Obecny wiatrak posiada prawdopodobnie najstarszą i najważniejszą część tj. koźły ze starszego obiektu. Świadczą o tym bardzo duże przekroje zastrzałów usztywniających podstawę „koźlaka”. Wiatrak typu koźlak w Chrośnie stanowi jeden z nielicznych przykładów tego typu obiektów w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego.

Parafia w Ostrowie nad Gopłem powstała za czasów Biskupstwa Kruszwickiego, między rokiem 1013 a 1123. Obecny kościół p.w. św. Mateusza zbudowano z fundacji Leszczyńskich w 1325 r., przebudowano w XV w. w stylu gotyckim, z

wyodrębnionym, kwadratowym prezbiterium i szerszą, prostokątną nawą, z kruchłą zachodnią stanowiącą pozostałość po rozebranej wieży, remontowany i częściowo zbarokizowany w latach 1720-1724 sumptem ówczesnego właściciela dóbr chorążego bydgoskiego Józefa Rudnickiego, wyposażony w barokowe i regencyjne sprzęty z XVIII i XIX wieku. Od dawnych lat właścicielami majątku ziemskiego Ostrowa nad Gopłem była rodzina Trzcińskich. Ich rezydencją był dworek, zbudowany w 1846r., a rozbudowany w 1916 r. klasycystyczny pałac. Wokół pałacu znajduje się zabytkowy park o powierzchni ok. 4 ha.

Historycy zaliczają parafię p.w. św. Katarzyny w Chełmcach do najstarszych na Kujawach, pierwsza źródłowa informacja o niej pochodzi z 1257 r. Najstarszy opis kościoła z XV w. przedstawia drewnianą świątynię, wewnątrz której znajdowały się trzy ołtarze. W połowie XVIII w. sprawiono kamienną chrzcielnicę z rzeźbą św. Jana Chrzciciela. Drewniana świątynia z upływem czasu została zniszczona i rozebrana. W początku XIX w. ksiądz Benon Pawlikowski z materiałów pozostałych po rozbiórce razem z parafianami wystawił niewielką murowaną kaplicę, która stanowiła miejsce kultu religijnego aż do zbudowania nowego, obszernego kościoła z cegły, którego budowę zakończono w 1843 r. Początkowo w kościele znajdował się tylko jeden ołtarz z obrazem Pana Jezusa Ukrzyżowanego, który ofiarował dziedzic z Kruszwicy Heyne.

Kościół p.w. ściegicia św. Jana Chrzciciela w Piaskach

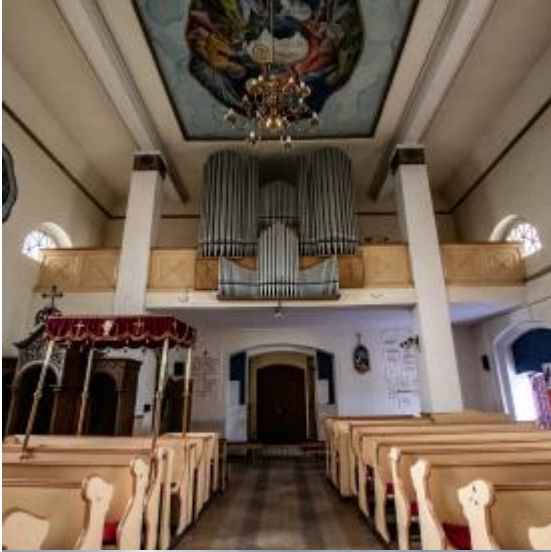
W Piaskach w 1932 r. w miejsce zniszczonych drewnianych świątyń zbudowano według projektu architekta Rogera Sławskiego okazały, neobarokowy kościół p.w. ściecia św. Jana Chrzciciela, wyposażony w cenne, barokowe i rokokowe sprzęty z XVI-XVIII w.

W Sławsku Wielkim, wsi znanej z kultywowania tradycji ludowej, aktywną działalność prowadzi Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Kujawiak”. Parafię p.w. św. Bartłomieja w Sławsku Wielkim erygowano w XIII w. W miejsce drewnianego, zniszczonego kościoła w 1760 r. Antoni Kossowski ufundował murowaną, barokową świątynią z trójbocznie zamkniętym prezbiterium i prostokątną nawą, spaloną w 1819 r. i restaurowaną. Późnobarokowe wyposażenie wnętrza pochodzi z czasów budowy kościoła. Na uwagę zasługuje zachowana ze starszego kościoła gotycka rzeźba Pięknnej Madonny z XV w.

Na szczególną uwagę zasługuje wieś Kobylniki, o której pierwsze wzmianki odnajdujemy już w II połowie XVI w. W rozległym, krajobrazowym parku z okazami starodrzewu, drzew i krzewów wznosi się eklektyczny pałac zbudowany w 1900 r. w miejscu wcześniejszego, barokowego, po którym zostały przekształcone oficyny. Pałac przetrwał niemalże w niezmienionym stanie do dziś. Jest to budowla wzorowana na architekturze francuskiego renesansu Henryka IV i Ludwika XIII. Zadziwia monumentalnością, rozmachem, ale również bogactwem i różnorodnością rozwiązań poszczególnych elewacji. Od strony głównej bramy wjazdowej fasada z wyeksponowanymi herbami i para lwów, drzemiących u wejścia frontowego. Zmierzając do pałacu od strony dawnego folwarku widzimy elewację surową, ożywioną wieżą, będącą reminiscencją obronnej architektury zamkowej. W potężnej bryle pałacu kobylnickiego szczególne miejsce zajmują starannie opracowane detale, malowane balustrady tarasu i balkonu oraz balustrada wieńcząca wyniosły dach. We wnętrzu zachowała się stolarka drzwiowa z około 1900 r.

[Wszystkie galerie](#)